

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztési iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054 szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben újr. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyilat terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi július 29-én.

30. szám.

Versecz 1894. jul. 26-án.

Az anyagok, melyből ma pénzt csinálnak; arany, ezüst, réz stb. a mennyiben mint nyersanyagok bizonyos iparcikkek előállítására szolgálnak, tőkéknek tekinthetők. Valamennyi több tőkéknek meg van az a sajátsága, hogy az emberi munkák terméke. A nemes fémtől sem vitatható el e sajátság és még sem nevezhető tőkének, mert nem a termelésben, hanem csak áruk forgalmában van foglalkoztatva. A tőke a termelés, a csere eszköze.

E fontos különbséget szem előtt kell tartani, ha érteni akarjuk a tőke és pénz különböző viszonyait a munkához.

A pénz, a mennyiben forgalmi eszközül szolgál nem tőke, hanem csak utalvány tőkére. Hogy a nemes fém oly belső értékkel bír, mely körülbelül megfelel az áruk értékének, melyeket érte becsereálni lehet, az csak véletlen körülmény és nem szükséges követelménye egy csere vagy forgalmi eszköznek. Hiszen tudjuk, hogy a hitel-pénz pl. az állami és bankjegyek (ha az illető államok és bank intézetek hitele szilárd alapon fekszik) ugyanazon pontosság és biztonsággal teljesítik a csereeszköz szolgálatait. Más hiteljegyek, minők községek, városok, államok adóssághótvényei, vasúti és részvények is bírhatnak az állami

vagy forgalmi bankjegyek képességével, ha nem szólnának nagyon magas összegekről és nem tartalmaznának kamatigéreteket, melyek által az érték azonnali megállapítása meg van nehezítve és ha végre nem lennének gyakori értékingadozásnak alávetve.

A pénz és a pénzjegy czélja, a csere-t megkönnyíteni.

Ha a pénz, mely elő fordul legnagyobb és legkisebb értékösszegekben, szolgálna csereeszközül, áruk s szolgálatok — az emberi munka termékei és maga a munka — nagyobbára eladathatlanok lennének. A létező készletek és munkaerők rendszeres felhasználása sok tekintetben lehetetlen lenne, ha a forgalom ki nem talált volna egy csereeszközt, mely alkalmazkodik a legkisebb és legnagyobb szükséglethez. Ha a pénz egyszerre eltűnnék, az emberek kétségén kívül visszatérnének az előbbi idők szokásaihoz t. i. marha, gabna és más tárgyak szolgálnának csereére eszközül: de a társadalom mai alakjában fonn nem állhatna.

Tény, hogy nemes fémek az emberiség civilizációjához is hozzájárultak, mindazáltal nem tarthatnak igényt az egyedüli alkalmas csereeszközök szabadalmára. A növekvő forgalom kitalál és szentesít új eszközöket, melyek pótolják a fém-pénzt. Az arany és ezüst nyers anyaga helyett igénybe vétetik — a hitel, mely hajlékonyság, és

átruházhatóság tekintetében fölülmulja a nemes fémeket.

A hitel a modern forgalomban nagy kiterjedést és sokkal cserét közvetít, mint a készpénz, mely különösen a bankszerű forgalomban csak tartalékkul szolgál.

Ma a tőkeképződés a pénz letététől teljesen független. A pénz csak akkor lesz szükséggé, ha a csere uralkodóvá válik. A tőke forgalmára és a tőke szaporítására fontossággal bír a pénz, de alapjába véve csak holt eszköz és más segéd eszköz által pótolható. A munka élő erő, ezeknek állandó föntartása és megifjúsítása nélkül a pénz, mint eszköz terméketlen.

Még csak egyet a fogalmak tisztására. A tőkét rendszeren összetévesztik a pénzzel és egy hamis elmélettel szeretik a magán gazdaságot az erény köpenybe burkolni. Azt mondják, hogy takarékoság által keletkezik gazdagság vagy is tőke és ebből könnyű lekövetkeztetni, hogy ehhez képest a gazdagok a társadalom legjobb jötevői, mert hát összetakarítottak és összetartanak tőkéket, melyek nélkül termelés nagyobb stilben nem képzelhető.

Eddig az elmélet még nem veszélyes, mert minden józan gondolkozású ember nem fogja takarékosnak tartani azt a gazdagot, ki két millió bevételéből az egyik milliót elhasználja és a másikat „megtakarítja“.

Tárcza.

Nehéz órák.

Ilyen kinzó kanikula volt akkor is, mint most, csak hogy egy kicsit előbbre járt mar az esztendő.

Augusztust nyomtuk s augusztus is nyomott bennünket irgalmatlanul

A bácskai síkságon ödöngtem másodmaggammal. Azon a különös, hajlatos, nagyon kicsit hullámzó rónán, a mely hasonló egy fodrosodasa közben hirtelen megdermedt óceánhoz.

Ezen az óceánon napközben szakadatlanul szánt a sírocco.

Forró levegő aramlík, akármerről lendül is a szellő. A fű már augusztusban teljesen lesült, sarga, szinte száraz. A Kigyós ér var, sekélyes, nyalkas; a szélén erősen ragad a sar, szekérral át nem lehetne menni rajta schol, ott maradna a legjobb bácskai svábló is. Hanem a gyalogos ember mégis inkább neki acsarkodik, kivált ha valami nagy kanyarodót kimél meg vele.

Fürjeztünk volna, de előbb megpróbáltuk a Kigyó-éren a sárszalónkázást.

A bácskai fürjezés nem olyan, mint más vidékek e fajta mulatsága. A bácskai rónaságot kimondhatatlanul szereti a mi vadtyukjaink e

legkisebb fajtája s mikor augusztusban felszabadul a tarló, annyi a fürj Stanicscon, Rigyczán, Csonoplyan, hogy jó esztendőben csak egy kitaposva kutya nélkül is összelehet szedni másfél ora alatt ötvenet-hatvanat.

Ehhez természetesen érteni kell. Kutya nélkül fürje nem igen szokás vadászni s így nagyot néz az idegen vadász, a kit a bácskai-Nimród csak úgy vaktában ereszt neki a tarlónak, hogy tapossa ki magának a fürjet. Pedig nincs annál egyszerűbb, könnyebb és kevesebb bosszúsággal járó élvezet. Az embert nem szekerizza se rossz, szeles kutya, melyik után ugrik a fürjnek. Kiki magának vadászik s ha tud löni, bizonyos, hogy hamar megtelik a tarisznyája. Csak két dologgal kell tisztában lenni. Először is azzal, hogy napközben, a szegény fürjcskének is melege van s hehuzódik az árnyékos helyekre, a tengeri foldekre, a toklevelek alá, vagy ha sár és száraz nád van valahol, annál jobb. De amint esteledik, a mint a nap már nem tűz olyan irgalmatlanul, akkor egyszerre előbujnak pihenőhelyökről, kísétálnak mind-mind a tarlokra, szemecskélni, csipegetni, ebédelni, vacsorálni. Előbb tehát, mint delutáni fél öt vagy 6 órakor kar kutya nélkül fürjezni még a bácskai remek tarlón is. A másik fontos tudni-való még az, hogy oda se nézzen a vadász más tarlónak, mint buza vagy kivált kölestarlónak. Ha a világ leggyönyörűbb gazosait látna is arpa vagy zabtarlón: ne törődjék vele,

mert ott legfeljebb piczi fürj bujkál, a melyik még hernyon meg saskan élösködik s nem nagyon veszi be a magot. A kövér, nehéz röpülési, könnyen löhető fürj, mind szeret a buzatarlón tartózkodni, ha még olyan laposra kaszálták is.

De hisz nem fürjező tanácsokat akarok én most osztogatni, hanem egy olyan esetet mondok el, a mely tragikomikus mivolta mellett is elég nehézé tette életem egy par órácskáját, ott a bácskai eldoradóban.

A Kigyóseret mar említettem. Ennek az érnek se hossza se vége. Végig szalad Bácska rónán s nagy kanyarodóival ugyancsak akadályos annak, hogy torony iránt haladjon az ember.

Minthogy még nem volt itt a fürjezés legjobb ideje, azt gondoltuk a czimborámmal, hogy megnézzük a Kigyós szélét hátha akad benne egy-két mórsepe. Neki indultunk kétoldalt s lassan tocsogtunk a kanikulai melegben előre.

Egyszer azután villat csinált az ér: elszakadt két agra. A ki közülünk balra volt az kénytelen volt a villa balága mellett tovább gyalogolni s a másik ugyanugy járt a jobb oldallal, a minek az lett a következménye, hogy három-négyszáz lépésnyire távolodtunk el egymástól.

Már-már azon gondolkodtam, hogy átgázolok a jobb villa ágán s megyek megint a pajtásom mellé, mikor vagy százötven lépésnyire

Veszedelemmé azáltal válik az elmélet, hogy a nemzeti töke, tehát az illető takarékos ságával jótévoje a társadalomnak.

Valójában pedig úgy áll a dolog, hogy az a millió csak a tőkének rendelkezésére álló eszközök szaporítja, melyekkel szemben kötelezettek állanak, akkor egyenek, akár az állammal szemben, az az: a kérdéses millió emeli egy osztály gazdaságát, és egy másik szegénységét. A helyett tehát, hogy az említett takarékoság szolgálata tenne, még inkább növeli az űrt az egyes osztályok között.

Napi hírek.

Penzügyi kinevezés. A temesvári kir. pénzügyigazgatóság tolgalmazója Töröss Sándor, Töröss F. volt verseczi főreáliskolai tanár bátyja, a lugosi pénzügyigazgatósághoz neveztetett ki segédtitkárnak Töröss már kilencz év óta működik a temesvári pénzügyigazgatóságnál és ezen idő alatt buzgosága és rendíthetlen kollegiálitása által teljes mértékben kivívta kártársainak és a lakosság őszinte tiszteletét. A temesvári társaság benne és szelleműs nevében legrokonszenvesebb alakjait veszíti el.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gál Kalmán fehértemplomi állami főgymnasiumi rendes tanart, rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

Eljegyzés. Mandukics Mita a múlt napokban eljegyezte Joszimovics Mária k. a. Gratulalunk!

Dízes esküvő. Waldherr József magy. kir. állami főreál. isk. tanár kellemekben gazdag, művelt leányát Vilma k. a. tegnap szombaton d. u. 6 órakor vezette oltárhoz Gettmann József takarékpénztári tisztviselő. Pénteken este a verseczi ferdfalárda sikerült szerenaddal lepte meg az új párt. Este nagy számú vendégsereg gyűlt össze a vendégszerető örömszülék házában. Kísérje aladás és szerencse az új pár szép frigyét.

Figyelmeztetés. Miután a Versecz-Kubini vonaton a tehervonat forgalma megkezdődött, a vagányokon való járkálás szigoruan tiltatik. — A gabonarakományok a vágányoktól legalább 60 méternyi távolságra rakandók le. Ellenkező esetben bekövetkező tűzkáret a vasuti vállalat felelősséget nem vállal.

Működvelők előadása. E hó 22-én tartották itteni működvelőink színházi előadásukat a „Glückman testvérek“ kertjében. A tiszta bevétel a tüzoltók pénztárának javára fordítatik. Mint rendesen most is megmutatták Thalia rendkívüli papjai, hogy szorgalmas tanulással és ambícióval oldották meg feladatukat. Nem is volt tapsban, elismerésben hiány. Harom egy felvonásos vigjáték került színre, és pedig:

tőlem nagy farka vörös rucza csapott ki az érből s egyet fordulva megint leült a nád közé. Ott jó szeles területen csupa zöld látszott. A ruczák elárultak, hogy rónavíznek is kell a nád közt lenni.

Nem lettem volna méltó a vadász névre, ha meg nem kísérlem a szerencsémét.

Odahúzódtam a nádombók irányába s akkor láttam, hogy valóságos to huzodik at benne a tulsó partra vagy ketszáz lépésnyi szélességben. Hanem a tobol mindenütt kilátszott a tavalyi ott maradt kukoricacsutka, a miből bizonyosra lehetett következtetni, hogy nem lehet mély sehöl.

Nohat neki a víznek! Hátha sikerül belopnom a kacsákat vagy tan meg fel is verék a nádból egy-két szép töke ruczát.

Óvatosan, lassan mentem előre, hogy minél kevesebb zörgéssel legyek. Nég a sors is segített egy kicsit, mert a rekkenő hőséget hirtelen egy kis levegőáramlás váltotta fel, a mely folyvást lengette a nadat s így a surlódás halk zaja nagyon hasznomra lehetett.

Mar vagy negyven lépést haladtam befelé s ime tédén felül egy jó araszszal súlyedtem le a vízbe.

Kinondhatatlanul kellemes volt a nagy forróságban ez a váratlan furdó. Csak beljebb-beljebb! Ötven-hatvan, hetven lépésnyire! ... Már majdnem derékig voltam a vízben, tarisznyámat a nyakamba vettem, a puskát feltartottam.

Akkor egyszerre felröpült a nadszélből a tőről a sok vörös rucza.

„Die kleine Gräfin“, vigjáték. „Zu Befehl Herr Lieutenant“, bohózat, és „Ein Stündchen im Comptoir“ szintén burlesk. Szereplők voltak: Mazsary P.-né, Dajkovics C.-né, Graf J., Klevetay, és Pataky Cs. kisasszonyok, továbbá Marthé W., Gabor L. Dajkovics J., Schifnovka E. és Gettmann R. urak. Különös gonddal öltöztek a hölgyek, míg az urak sikerülten voltak maszkirozva. — Milyen sok szép vigjátékot irtak már magyar nyelven is!

A verseczi és fehértemplomi főiskolai hallgatók ének zene és szavalati előadásokkal egybekötött tanczvigalma a várakozáson felül jól sikerült. A rekkenő hőség dacára, a mely még a késő esteli órákban is uralkodott, igen szép szamu, válogatott közönség jelent meg a városkert vendéglőjének helyiségében, fogadva a Bukovay Abszik és Cvikeres technikusok egész sorától. Charitas asszonyoknak hívei egyre gyűltek, — s felülfizettek. — A kiváló gonddal összeállított műsort Mendelsohn „Naszindulója“ nyitotta meg, a melyet egy tercett, nevezetesen Thier Manó, Lachstädter O., Kohn M., Wanisch W., Bernatsky J. és Benda J. szép precizitással produkált. Azt követte a műsor „generál numerája“, a mely frequetikus tapsra készítette a hallgatókat, s edthiasmussal követelte az ismétlést. Kezucha L. kisasszony énekelt ugyan magyar népdalokat: Szép, tiszta csengésű mezzo-sopran hangja, belopozott sziveinkbe, s joggal elgondoltuk, hogy a mi „verseczi magyar csalogányunk“ magasabb igényeket is kielégítene. Kohn Miksa szavalt Dr. Pekár Karoly „Riza notája“ című „komoly költeményét“, elég igyekezettel. Igen élvezetes zongorajátékot volt alkalmunk Andrejevics Ilona kisasszonytól hallani, a ki „Fantasie de Concert“-jével alapos iskolázottságot mutatott be. Taps neki és bőven kijutott. Most nemet szellő leng át a termen, (de csak képzeletben, mert a hőség még azért tényleg nagy volt), s füleinket egy kellemes férfi hang tartja lebilincselve. Heegn R. énekel Schuhaman „Die beiden Grenadiere“-ját, majd az „o Sonne“ című dalt Reinholdtól, vervvel, szép animozitással. Kohn Emil. „Az udvarias ember“ ez mouológgal kacagattatta meg a hallgatókat, s végül Dittich Tivadar, a bécsi conservatorium jeles tanítványa remekelt „Grana Concert“-jével. Több oldalról hallott elismerés folytán, szivesen constatáljuk, hogy a műsor izléses megválasztása, úgy mint a preciz zeneeladások, egyedül Daum Ottó zenetanár érdemei, a ki fáradságot nem kímélve oktatta szereplőket. Mi jon az ej után. A piros hajnal. Mi következik egy concert után, a melyet fiatal duettánsok rendeznek el, ha még megmondanám, hogy: tancz. Terpsichore ő Felsége nem hiányzik onnan, hol fiatalság együtt van. . . Ime! Kezdődik a csárdás, tehát mar megadtuk magunkat neki. Azután a keringő, polka, vonul be, kar a derékon, s „szem a szemre, les csengve“. Miért is mondatd Madách Luciferredel, hogy minden percz egy-

szersmind kezdet és vég is? kinek ne lenne vége soha! Ha átlehetne keringőzni a másvilagra! . . . A souper csárdásnal tartottunk. Vigan raktuk, abba a boldog földrajzi tudatban, hogy Magyarországon a csárdás, hatsó-Indiában pedig a kalakua képezi a legkedveltebb tanczot. — De nem! Egyik rendező lázas sietséggel „szolitja fel a tanczoló párokat“, hogy a csárdást hagyják abba, mert: „Carthago esse delendam!“ De miért? Miért pusztuljon a csárdás Magyarországból, s a kalakua Hátó Indiából? Azt megtudtuk akkor, midőn az ott levő összes szerb intelligencia egyszerre tavozott. (Nem akarunk ez esetre megjegyzést tenni, de ezt hisszük, hogy úgy a rendezőség, mind pedig a szerb közönség engedékeny volt: eseten, e kérdés tetszősebb megoldást is nyerhetett volna?) E kissé kellemetlen epizod azonban nem gátolta a magyart abban, hogy mint szokás „kivilágos ki-virradtig“, ne tánczoljon. Mondjunk hála égnek. Van meg lelke Árpád nemzetének.

Sincerus II.

Parkünnepely A verseczi parkegyesület ma vasárnap unnepelet rendez a gondozására bízott városkertben. Lesz nagy sétatangverseny, ket zenekarral. Este két helyen tanczmulatság. A régi lövőnői helyiségben (belepti díj 50 kr.) és a szabadban. A parkünnepely d. u. 2 órakor kezdődik. Belépti díj 20 kr. A derék egyesület, mely a közönség érdekében oly udvosen mukodik — valóban megerdemli a legmelegebb pártolást.

Az idei honvédkarok Lugoson Az idei honvéd-dandárgyakorlatok augusztus 21-én veszik kezdetüket és szeptember 8-ig tartanak. Lugoson ez alkalomból két dandár lesz összpontosítva, a szegedi 45-ik honvéd gyalogdandár Bakonyi tábornok parancsnoksága alatt és a lugosi 46-ik gy.-dandár Babos ezredes, dandárparancsnokkal az élén. Szeptember 8-ától 21-ik hadosztály gyakorlat lesz Pacor Kalmán altabornagy rendeletei szerint. Eben a hadosztály gyakorlatban részt vesznek a szegedi 5-ik, a szabadkai 6-ik, a verseczi 7-ik és a lugosi 8-ik honvédkarvezredek, továbbá két osztály huzárság. A manöverre nagy számmal lesznek tartalékosok is behiva, így az 1883-tól az 1891-ig a paratlan évben besorozottak, továbbá a tartalékosok közül az 1887. és 1889-es evfolyambeliek. A tartalékosok valamennyien már aug. 20-an be lesznek hivva. Megemlítjük, hogy a verseczi 7-ik honvédkarvezredhez a közös hadseregtől attett honvédek is bevonulnak a gyakorlatra, a többi három ezredkel azonban az idén nem lesznek beszólítva. Szeptember 22-én, a gyakorlatok befejezésével, vonaton szállítatnak haza a csapatok.

A hőség, a múlt napokban szinte elviselhetlenné vált már. Nem adott pihenést az éjszaka sem. A növényzet nagyon megsínyli a rettentő forróságot, midőn a hőmérő az árnyékban is 27—30 R fokot mutat. Különösen a kukuricza szenved igen sokat.

A Kunz fele furdó nagy bassinja friss töltest kapott. Figyelmeztetjük a furdó közönséget.

Igen, de nyolczvan olyan lépésnyire, a melyikből mindenik egymaga is nyolczvanat számolna a szárazon. Annyi faradtság és idő kellett hozzá.

Eleinte csak bosszankodtam, de lassankint ideges kezdtem lenni.

Valami modhatatlan vágy szállott meg, hogy bárcsak kint lennék már a parton! Iszonyodtam ettől a piszkos víztől, a melyen zomanczos, szivárványos nyálka uszott; erőltetni, sietetni akartam szabadulásomat.

Az lett belőle, hogy tiz lépés után lihegve kellett megállanom. Nagyon erőlködtem, a szívem erősen dobogott, agyam utőerei luktettek.

Széduini kezdem s az jutott eszembe, hogy ha én most ebben a tökéletes elhagyatottságban véletlenül elalulnék, nem lenne senki a ki megmenthessen, itt fuladnék bele a mocsárba. Pedig mar alig negyven lépésnyire van a part tőlem. Ha ott egy szalonka felröpülne, azt innen lelőhetném.

Előre! előre!

Borzasztóan szomjas is voltam, pedig ez az egyetlen szenvedés, a mit nem bírok el. Ha innom van, akkor nekem a kánikula semmi. De ibató víz nélkül holt ember vagyok, kiállok, eldőlök.

Szédültem, émelyegtem, tántorogtam; szemem elhomályosult, fülem zugott. Tudtam, hogy ha kiáltok elesem s tan fel sem tudok kelni.

Halálosan ki voltam fáradva, eltikkadva, s mindehhez még nagyon, de nagyon szégyeltem magamat.

Brumm! brumm! Kettő nagy csobbanással esett le a vízbe. Én nyomban indultam utánok.

De mar ebbe bele szollottak a viz titkos mélysegei. Megcsusztam s egy pillanat alatt nyakig voltam a mocsárban. Ohó! vissza innen.

Mentem jobbra, mentem balra, mindenütt ugyanaz a melyedese a láthatatlan talajnak. Nyilván gödör van ott, azért is tartja olyan jól a vizet ezen a helyen a Kigyosér.

Mit volt mit tenni, le kellett mondanom a ruczakról, a melyek alig husz lépésnyire feküdtek a vízen előttem.

Ejnye-nyej! Csak most legalabb minél előbb kijutnék innen, ebből a sártengerből.

Vissza csak nem megyek, hisz' annyi ut van előttem épen, mint mögöttem. De meg ha előre megyek, akkor átjutok a villa balagához, a hol a czimboram vadászik.

No hát csak előre!

Arra pedig mindenütt látszott a sok tengeri csutka, jelül annak, hogy nem lehet ott mélyebb a víz sehölse két lábál.

Igen, de volt valami a víz alatt, a mivel még nem számoltam.

A sár.

A ragadós iszap, a mihez foghatót nem találtam a legősibb lapon sem.

Mentem előre mégis. A libam bentragadt s csak erőfeszítéssel léphettem egyet-egyét.

Ejnye, be unalmas!

Sietni akartam; hisz a part alig volt már nyolczvan lépésnyire.

Egészségügyi határozványok. A meleg időjárás beálltával figyelmeztetnek a háztulajdonosok, hogy lakásaikat, és az ahhoz tartozó udvart tisztán tartsák, és a szemetet idejekorán eltávolítsák. A vendéglősök kötelesek azon felül a fertőtlenítést rendszeresen elvégezni annál is inkább, mivel a jelen rendelet ellen vétők egész 30 fitig terjedhető bírsággal avagy megfelelő büntetéssel fognak sújtani.

Jova, városunk legjobb cigánya, Budapestre szerződött a Millennium kávéházba. Estenként 20 frt kap, s megvan azonkívül a tanyézás is engedve.

Rablási merénylet. Hétfőn reggel felé négy idevaló szerb suhancz tamadta meg Horvath Dénes kovács legényt. Még kettő tartotta, addig a harmadik oráját vette el, a negyedik pedig, hogy ne nézze tetlenül, ütésekkal buzgozkodott. Egy közeledő szekér elriasztotta a gonosztevőket, akiket különben is a városi őrmester már elfogott. — Átadattak a törvényszéknek.

Betörés. A múlt hétfőn éjjel Waigand János villájába ismeretlen tettesek betörték és körülbelül 40–50 forint értékű ingoságot lop-tak el.

Verscezi osendélet. Leszállt az est és lön sötétség. Egy pár kilométernyi távolságban in-tegetnek egymásnak a petroleum lámpások me-lyeknek világa éppen elégséges arra, hogy a «faradt utas» a ház előtt üd kutyákon és egyéb hasznos állatokon keresztül bukducsolra, kies otthonához érjen. Idegi kivannak merülve, aludni vagyik. Már-már átolelve tartja őt illab kiralyné, kéjesen szendereg, midőn egy infernális dörgés riasztja fel, ezt követi a második, harmadik. A deliquens azt hiszi, hogy megbom-lott a harmas szövetség, itt az olasz, német már a város végén. Pedig dehogy! Csak a várhe-gyen üzi néhány úr azt az „ártatlan” sportot, hogy éjnek idején mozsárlövészekkel edzi idegeit a viszontagságok ellen. — Az ott nyaraló be-tegek, s az itt lenni pihenni vágyó uri emberek ezt is kifogásolják. Hát ha a vad indiai tör-zsek között laknának, ott mennyi kint kellene kiállniok? Mit szólnak majd ahhoz ha egy pár hét múlva hatóságai engedélyvel felállított va-lóságos Krupp ágyuk zengik az „altató danát” a varhegyről?

Sport. Városunk két erőteljes tanára, Sző-rényi József és Janell József f. hó 22-én Kassáról-Tatrafüredig kerékpáron utaztak s a körülbelül 92 km-nyi utat 9 óra alatt tették meg. Másnap a 2635 m. magas Lomniczi csu-csot mászták meg s ép egészséggel Löcsére ke-rékpároztak. All Heil!

A Lugoson oly flaskót vallott állítólagos bécsi színtársulat, itt is tartott előadást, majd-nem üres ház előtt. A kitünő angol bohózat „Charley nénye” került színre. Jatszani elég igyekezettel játszottak, de a bécsi Károly szin-háznak mind olyan „fiatal arcú” nagy művé-szei vannak?

Kiterő kegyesrendű tanár. Bolla Lajos, a temesvári gymnásium kegyesrendű tanára hír

Borzasztó az, hogy egy ilyen hitvány kis iszap fogjon ki rajtam, a ki mértfoldes lépok-ban szoktam kóborolni!

Elhatároztam, hogy higgadt leszek. Egy egész percet adok magamnak minden lépés megtételére. Mar vagy másfél óraja bukducso-lok itt ugys, hát hadd tartson még egy fel-óraig. Vidám akartam lenni, mikor léptem mu-latni próbáltam azon, hogy milyen szépen, las-san, biztosan súlyedek és hogy mennyi idő kell ahhoz, a míg a labamat a sárból megint kihuz-hatom. Minden öt lépés után öt perc szünet. Akkor kiasni magamat a térdig érő sarból...

Eppen lement a nap, mikor végre az utolsó lépéssel partra jutottam.

Elvagódtam a fuvón s lihegve, fujva, na-gyokat horkantva igyekeztem levegőt színi ma-gamba, hogy az olalkodó guta valahogy meg ne simitson.

A czimborám ott üvöltözött nem messzire tőlem; egyre kiabált, hitt, hogy induljunk las-san hazafelé.

Hát ha egy mozdulatommal a félvilágot megszerezhettem volna, megtettem volna azt a mozdulatot?!

Csak hevertem kimerülten, míg sokára késő este rám akadt üvöltöző, kétségbeesett Ninród pajtásom.

Milyen gyarló az ember — istenem!

Azt mondtam neki, hogy elaludtam. Ros-teltem a tiszta igazságot megvallani.

Bárony István.

szerint kilép a szerzetből, áttér a református hitre és nőül veszi Szeicz Borbála kisasszonyt. A tanár állítólag Aszódra megy, a hol mint az aszói evang. gymnásium tanára fog működni. A hír még megerősítésre vár.

Üdvös intézkedés. Mostanában számtalan-szor fordult elő az, hogy egyesek, sőt egész kompanya hamisan kiállított okmányokkal igye-keztek a jóhiszemű közönség áldozatkészességét kizsákmányolni, gyűjtven könyöradamányokat, hol egy hét gyermekes szegény özvegy asszony, hol meg valami leégett iskola vagy templom részére, a melyet aztán saját céljaikra használ-tak föl. A belügyminiszter most erre vonatko-zólag egy leiratott intézett az összes törvényha-tóságokhoz, a melyben tudatja a miniszter hogy a könyöradamányoknak országsszerte való gyűj-tése ezután csak az ő általa adott engedély alapján eszközölhető és hogy a gyűjtés ellenör-zése kellőképp történhessék, ezennel elrendeli, hogy a községek utasítsassanak, hogy a gyűj-tésre az engedélyt csak az esetben adják meg, ha az illető a miniszteriumban kiállított „Enged-ély-level”-el bír.

Felhívás! A magyar tanférfiak és tanító-nők ezredéves albumát szerkesztő bizottság fel-hívja az érdeklődő tanférfiakat és nőket, hogy az albumban való részvételt illetőleg jelentkezni sziveskedjenek. Mivel most már az arczképek és életrajzok beküldése folyamatban vannak: a szerkesztőség kijelenti, hogy azok beküldése az előfizetésre nem kötelez, mert a kiadóhivatal csak azt tekinti, hogy a nyers kiadások bizto-sítva vannak, és a szerkesztőség pedig a kiadás-tól függetlenül mindazon érdemes egyéneket be-foglalja, akinek arczképéhez és életrajzához hoz-zájúthat. Minden tartozkodás nélkül beküldhé-tik, azonban ezeket maguk az érdekeltek is, mert az album célja nem az, hogy többé-kevésbbé érdemes egyének feldicsértessenek, ha-nem az, hogy azezedéves ünnepen bizonyítéka legyen a magyar tanítóság intelligenciájának, erkölcsi és szellemi erejének, hazafias törekvé-sének; maradó emléke legyen a törekvő kortársaknak s végül adattar legyen a késő utódok előtt is, melyben a ma élő nemzedék színe-javát fényképben és tárgyilagossá, hű életraj-zokban feltalálja. A fénynyomatokat Divald Károly fiai műintézete készíti s ezek havi rész-letekben fognak nagy quart alakban finom kiál-lításban megjelenni a folyó és 1895. év folya-man. Előfizetés a jelentkezéskor 3 frt; jövő fe-bruár 1-én ismét 3 frt-é 1895. szept. 1-én 3 frt. Bolti ára a műnek 12 frt. lesz. A mielőbbi jelent-kezés kérietik Békésre a „Tanügy” szerkesztősé-be intézteni.

Botrány a lugosi színházban. A „Dél-m. Közlöny”-ből vesszük át a következő sorokat. Egy német komédias trupp járja be most a delvidéket és „Charlie nénye” című angol bo-hózatot adja elő. A trupp a bécsi Karl-The-ater ensemble-jának adja ki magát és kör-utjában legelőször Lugoson lépett fel. Mivel a trupp igazgatójának Blasel van hirdette, a híres komikus is fölép és zsufozásig megtöltötte a színházat. Esti 8 óra volt és a közönség fe-szulten várakozott az előadás megkezdésére. Végre hallatszott a rendező csengetyűje és a függöny felgördült. Egy borotvált képu uri ember jelenik meg a színpadon és a következő beszédet intézi a t. cz. publikumhoz: — Grün-baum ur ügyetlensége folytán ez a nézet ter-jedt el a közönség körében, hogy Blasel K. ur fellép. Helyette azonban fia, Blasel Lipót fog fellépni, a ki szintén tagja a bécsi Karl-Theaternek. Ezután meg akarták kezdeni az előadást. A közönség azonban el kezdett piszogni és hallani sem akarta a színészeket. Mikor ezek folytattak a színjátékot, olyan ék-telen ordítás és fütyülés tört ki, hogy szinte remegett belé a kis színház. — Nem engedjük magukat megcsalni! Adják vissza a pénzünket; — kiáltozta a közönség. Az elő-adást természetesen abban kellett hagyni és Král rendőrkapitány intézkedése folytán a pénztárnál visszafizették a belépti díjakat. Mint nálunk Verscezen is hirdetik a fent nevezett társulat itt is akar előadást rendezni. Majd meg látjuk hány szakkal telik.

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kirándulá-sok rendezésével kívánja a szebb természeti szépségeket a nagy közönséggel megismertetni. E végből úgy szervezte magát, hogy bármely időben az anya-államból jövő nagyobb kirán-duló csoportokat programmal elláttni, vezetni és kalauzolni tudja. Hazafias tisztelettel közzétesz-szik tehát, hogy hajlandók vagyunk az anya-állam bármely vidékéről kirándulást rendezni az erdélyi rész bármely pontjára, ha legalább 15–20 kiránduló jelentkezik és a megállapi-

tandó részvételi díj lefizetésére magukat köte-lezik. A követendő eljárás ez lenne: A kirán-dulás illető vidéki szervezője — kit maga a kirándulni akaró társaság választ vagy kér fel — összegyűjti a jelentkezőket és a névsornak legalább 10 nappal előbb beküldésével megke-resi egyesületünket, hogy ekkor és ekkor, ide és ide, ennyi és ennyi napra szólólag egy ki-rándulási programot állítson össze. Ezen egyesületünk azonnal megállapítja a program-mot, kiszámítja a részvételi díjat és közölvén ezt az illető társasággal, a kirándulás érdeké-ben elvégzi a szükséges előintézkedéseket. Ez a határozata egyesületünknek igen fontos, mert ennek alapján igen könnyen és olcsón megte-kinthetők az erdélyrészi gyönyörű természeti ritkaságok. Felhívjuk a nagy közönséget, hogy minél nagyobb számban szövetkezzenek ily ki-rándulások megtevésére. Kérdezősködések Ra-d-nóti Dezső főtitkárhoz Kolozsvárra intézendők. Kolozsvár. 1894. július 22. Báró Feizsch Ar-thur, társelnök, Radnóti Dezső főtitkár.

Falb jóslatai. Falb Rudolf, az időjárás pró-fétája, új könyvet adott ki az 1894. év második felére vonatkozó jóslatairól. Eddig csak a kri-tikus napokat jelölte meg kalendáriumában Falb, ebben az új könyvecskében azonban az egész félév időjárását jóslja meg, úgy, hogy, ha az embernek megvan ez a könyvecskéje — és hisz Falbnak — hát napról-napra megtudhatja, vi-gyen-e magával felöltöt, vagy mehet-e enélkül is, otthon hagyhatja-e az esernyőt vagy jó lesz azt is elvinni. Már a legközelebbi napokról sok mindenféle kellemetlen dolgot jósl meg Falb. 22-én — vagy valamivel később — viharok lesznek, 30-ika körül némi földrengésben lehet részünk. Azt persze nem mondja meg Falb ur, hogy a földkerekségének melyik részén történik majd mindez. Igen csinos kis hónapnak ígérke-zik Falb szerint augusztus hava. 10-éig lesznek felhőszakadások, zivatarok, 15-én lesz földrengés, 18-án vihar, 19-től 2-ig éjjeli zivatarok, 23-ától kezdve jégesők, esőzések, árvizek és havazások lesznek. Szeptemberre árvizet és földrengést jó-sol, októberre havat, földrengést vízáradást, no-venberre földrengést, zivatart, árvizet, deczem-berre földrengést, zivatart. Megjegyzi Falb min-dent, hogy „késések nincsenek kizárva!” Reméljük tehát a legjobbat, hogy mindez a kellemetlen jóslat csak jó későn, valamikor fog megvalósulni.

Az Arizona-kicker. Az az elmes amerikai ujság ma a következő érdekes hírrel lepi meg az olvasóit: Az ajánlott levél. Lapunk ön-allása óta nem volt szerencsénk olyan lökötő-vel találkozhatni, mint aminő William Sloope, a rosvott előéletű cselédszerző. William Sloope elkövette azt a hallatlan merényletet, hogy la-punk ügynökének adta ki magát és az előfizé-tési pénzeket a mellényzsebében felejtette. Mi három hatalmsz ütést mértünk a feledékeny mellényzsebre; hogy ezáltal William Sloope-nak két bordája is betörtött, arról fájdalom, nem tehetünk. E művelet után William Sloope zokogni kezdett, mint egy bábu, minek követ-keztében több ízben ráütöttünk az orrára, hogy ne sirjon. Erre William Sloope két revolvert húzott elő és ránk sütötte mind a kettőt. Az egyik golyó a kemenczébe furódott, a másik úgy ütötte gyomron szerkesztőnket, hogy ő egyik ájulásból a másikba esett. Erre mi meg-rohantuk William Sloopet, megkötöttük őt és keresztkötés alá tettük. Miután három 5 cen-es bélyeget ragasztottunk a hátára, bedob-tuk őt a levélzsekre nyitott és „express ajánlvá” elküldöttük őt Illionoisba a rendőrfelügyelőnek. A rendőrfelügyelő ma nyugtázta, hogy az aján-lott levelet megkapta, egyszersmind kikérte ma-ganak, hogy azután olyan ajánlott leveleket küldjünk neki, amelyek rugnak, karomkodnak és borizú hangon énekelnek. A rendőrfelügyelő William Sloopet (ad acta) tette, ellenünk pe-dig garázdálkodás címén meg indította a bün-vádi eljárást. Annak idején helyt fogunk állani a törvényszék előtt is, egyelőre csak azt jelent-jük ki, hogy az illionisi rendőrfelügyelő nem elmes ember és hogy egy grizzly-medvében jó-val több szellem és tapintat van, mint a mennyi benne nincs.

Mühle Vilmos — „Rózsa Ujság”-ja. A napokban hagyta el a sajtót a „Magyar Rózsa Ujság” idei évfolyamának 6 ik száma, melylyel a VII. évfolyam befejezést nyert. A rózsaked-velő közönség sokkal jobban ismeri e lapot, mely ép oly kedves, mint hasznos olvasmányul szolgál laikusnak és szakembernek egyaránt, sem hogy szükségesnek találjon részletes méltatásába bocsátkozni. Külföldi és honi írók kedvesebb-nél-kedvesebb cikkeikkel látják el e számot is. A rózsza földrajzi elterjedését tár-

gyalja Hanusz István felette érdekes értekezése: a vadrózsákról szóló cikkben, melynek első részét már az előző szám hozta, Sprenger C. kitünő tollából való. Mühle Árpád szakértelemmel teli és mégis költői hangú közleményt hoz a kolozsvári rózsza-kiállításról. Ezen kívül még több kisebb-nagyobb cikk és különösen a remek kivitelű műmelléletek járulnak hozzá hogy e szám elődeinek méltó utódja legyen. Szeptemberben kezdődik a VIII. évfolyam.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.21 reggel, 1.02 délnél és 6.0 este, Temesvár felé indul 5.26 reggel, 1.07 délnél 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.45 reggel, 2.08 délnél és 10.09 este Fehértemplom felé indul: 7.54 reggel, 2.12 délnél, 0.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 12.49 délnél, 5.31 délután 5.10 reggel. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.25 délután, 7.10 este.

Nyark szőlő levelezés.

— T. Gy. B. azna. A kérvény helyes; csak harman vagyunk itten s így csak később fogjuk feltejeszthetni.

Apróságok.

Ismeri a baját.
Hadnagy: Kedves leányanak, Marianak, a kezét kérem...
Apa: Hadnagy ur, nagyon jól ismerem az ön viszonyait. Hogy önön segíthessenek, legálább két leányomat kellene önhez nőül adnom.
Orvosi tanács.
Kohn: Ugyan kedves orvos ur, mit használjak a náthám ellen?
Orvos: (egy kis gondolkodás után): Zseb-kendőt.

Előjegyzés szőlőoltványokra!

A Nagyméltóságú földmivélségi m. kir. miniszterium ellenőrzése alatt álló országos szőlő oltvány telep részvénytársaság azon célból, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlő oltvány szükségletét a kívántató fajokban és mennyiségben fajtisztán biztosíthassa, az **1895-ik év tavaszán készitendő** szőlő oltványokra, már most előjegyzést nyit.

Az előjegyzési határidő 1894. augusztus hó 15.

Az előjegyzési oltványok az előjegyzés sorrendje szerint teljes mennyiségben tognak kiszolgáltatni

Az előjegyzés mondja és feltételei tárgyában bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alolirt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság Arad-Baraczkán.

Ménes, u. p. Gyorok Arad megye.

2053. sz. — 1894.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a vonatkozással közhirre tétetik ezen városi adó-

hivatal részéről, hogy 1894. évi adóelőírás immár teljesen befejeztetett.

Felhivatnak ennél fogva az összes adófizetők az iránt hogy adótartozásuknak adókönyvecskéikben leendő előírása végett a városi adóhivatalnál f. évi augusztus hó 15-éig különbeni törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek.

Városi adóhivatal

Verseczen, 1894. jul. hó 20-án.

Bodry Mihály,

tanácsnok mint városi adóhivatali főnök

Ad 5149/1994.

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál az évi 900 frt fizetéssel és 180 frt lakpénzzel javadalmazott levéltárnoki állás kinevezés útján befőtendő.

Az 1883. évi I. t. cz. 13. §-a értelmében kellően felszerelt pályázati kérvények legkésőbb f. é. augusztus hó 31-ig Nikolics Sándor főispán úr Ó Méltóságánál benyújtandók és okvetlenül megkivántatik annak kimutatása, hogy az illető az idézett §. második pontjában körülirt szakvizsgálatot letette.

Verseczen, 1894. évi julius 23-án.

Polgármester helyett:

Weifert,
főjegyző.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

előjegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.